

Nr 1175

Av herr **Jacobsson, Gösta**, och herr **Åkerlund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 101, med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten.

(Lika lydande med motion nr 1385 i Andra kammaren)

I anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 101 med förslag till förordning om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten får vi anföra följande.

Sedan något år tillbaka kännetecknas den svenska samhällsekonomin av påtagliga överhettningföreteelser. Ett betydande efterfrågeöverskott har gjort sig gällande inom vissa regioner av vårt land. Priser och kostnader pressas uppåt. Betalningsbalansen gentemot utlandet har varit negativ, och valutareserven har åderlåtits.

För att bemästra situationen har penningpolitiska medel tillgripits. Räntan har höjts och hårda kreditrestriktioner vidtagits, vilka icke minst gått ut över industrins investeringar. De penningpolitiska åtgärderna har emellertid endast i ringa mån stötts av finanspolitiken. Den statliga utgiftsexpansionen har fortsatt genom storvulna reformer på olika områden. Budgetöverskottet är betydande. Kommunernas investeringsverksamhet har icke visat återhållsamhet.

Konjunkturläget är förvisso ansträngt. Pressen på samhällsekonomin kommer huvudsakligen från den offentliga sektorn och bostadsbyggandet, medan industrins investeringar hållit sig inom en relativt begränsad ram. Finansministern har förvisso rätt däri att ökat utrymme måste beredas åt industrins investeringar samt att annat mindre angeläget byggande i stället måste göras till föremål för skärpta restriktioner.

Genom lagen om igångsättningstillstånd för byggnadsarbete har regeringen sedan länge haft möjlighet att detaljstyra utvecklingen på området med tanke på den konjunkturpolitiska målsättningen. Vi har alltså redan ett system för ändamålet.

Det är anledning till förvåning att angivna maktmedel i regeringens hand på senare tid icke använts för att hålla tillbaka mindre angelägna byggen. Tillståndsgivningen har uppenbarligen icke varit tillräckligt restriktiv. En hel del byggnadsarbeten har erhållit igångsättningstillstånd, trots att situationen med all tydlighet pekade på nödvändigheten av restriktivitet.

I det uppkomna läget vari man försatt sig har regeringen funnit kraftåtgärder erforderliga. Att framläggandet av förslaget om införande av investeringsavgift fått en drastisk effekt skall icke bestridas. Investeringsavgiften innebär en tvärbromsning av all den planerade byggnadsverksamheten som beröres av avgiften. Det innebär också en bakläxa för arbetsmarknadsorganen, som handhaft prövningen av igångsättningstillståndsgivningen med hänsyn till tillgängliga arbetskrafts- och kapitalresurser.

Genom investeringsavgiften har planeringen av byggnadsinvesteringarna för de närmaste åren rubbats. Tidsramen har förskjutits på obestämd tid. Byggnader som skulle ha igångsatts, för vilka ritningar och allt detaljarbete utförts, har ställts på framtiden. Planläggningen blir ryckig. Planeringsarbetet för lång tid framåt stoppas. Arkitekter, konsulter och byggnadstekniker, som specialiserat sig på offentliga byggnader, förlorar arbetsuppgifter. Byggnadsämnesindustrins produktion måste läggas om. Pengar har nedlagts i onödan. Handelns investeringar har satts i stryk-klass. Den rationalisering som inom handeln nödvändiggjorts av lönekostnadsutvecklingen förhindras.

Ändamålet med investeringsavgiften skulle ha kunnat uppnås på ett lika effektivt men betydligt smidigare sätt genom att arbetsmarknadsorganen givits instruktioner om en mera restriktiv tillståndsgivning.

Olägenheterna av investeringsavgiften är betydande; sysselsättningen inom byggfacken kan äventyras. Varför tillgripa två system, när effekten kan uppnås med större smidighet med det system som redan finns? Erfarenheterna från 1967 var mindre gynnsamma.

Under återopande av vad sålunda anförts yrkar vi,

att riksdagen avslår förslaget om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten.

Stockholm den 21 april 1970

Gösta Jacobsson (m)

Henrik Åkerlund (m)
